

Ukážka 1

Život Konštantína–Cyrila

(úryvok - upravené)

„Milí trojjazyčníci!

...A tak vy nehanbíte sa, že uznávate len tri jazyky a prikazujete, aby všetky národy a plemená boli slepé a hluché? Povedzte, robíte Boha bezmocným, že nemôže toto dať, alebo nepravým, že nechce? My však poznáme mnoho národov, ktoré majú knihy a vzdávajú slávu Bohu každý svojím jazykom. Ako vieme, sú to tieto: Arméni, Peržania, Abazgovia, Iberi, Sugdi, Góti, Avari, Tyrsi, Kozari, Arabi, Egyptania, Sýri a iné mnohé. Ak nechcete podľa tohto pochopiť, aspoň z Písma poznajte sudcu...”

1. Z obsahu ukážky 1 vyplýva, že národy budú slepé a hluché, ak neprijmú:

- (A) kresťanské obrady západného typu.
- (B) kresťanské obrady východného typu.
- (C) Slovo Božie vo vlastnom jazyku.
- (D) Slovo Božie v staroslovienskom jazyku.

2. Text ukážky 1 je úryvkom

- (A) z autografickej literatúry.
- (B) z odbornej literatúry.
- (C) z biografickej literatúry.
- (D) z vedeckej literatúry.

3. V ktorej z možností je výrok, ktorý platí pre ukážku 1?

- (A) Text je ukážkou rečníckeho prejavu.
- (B) Text je súkromným listom vzdelanca.
- (C) Text je úradným listom vzdelanca.
- (D) Text je ukážkou odborného výkladu.

4. V ktorej z možností je adresa napísaná pravopisne správne?

- (A) Ulica kapitána Rašu 20, Nitra
- (B) ulica Kapitána Rašu 20, Nitra
- (C) ulica kapitána Rašu 20, Nitra
- (D) Ulica Kapitána Rašu 20, Nitra

5. Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo žltohnedý?

- (A) spájaním
- (B) odvodzovaním
- (C) skracovaním
- (D) skladaním

6. Určte zvýraznený vetný člen vo vete:

Každý vzdáva slávu **Bohu** svojím jazykom.

7. Vytvorte prídavné meno zo slova Peržania.

8. Napíšte slovo povedzte v podmienovacom spôsobe v minulom čase.

9. Označte možnosť, v ktorej je jednočlenná veta.

(A) Dnes zaprší.

(B) Belie sa cesta.

(C) Taký je osud.

(D) Nastupuje jeseň.

10. V ktorej z možností sú uvedené v správnom poradí slovné druhy vo vete:

Veľká psia stopa šla rovnobežne so srními.

(A) prídavné meno, prídavné meno, podstatné meno, sloveso, príslovka, predložka, prídavné meno

(B) prídavné meno, podstatné meno, podstatné meno, sloveso, príslovka, predložka, prídavné meno

(C) prídavné meno, prídavné meno, podstatné meno, sloveso, príslovka, zámeno, prídavné meno

(D) prídavné meno, podstatné meno, podstatné meno, sloveso, príslovka, predložka, podstatné meno

Ukážka 2

Július Satinský – Namiesto úvodu

(úryvok)

Pochádzam zo schudobnenej poľskej šľachty. Náš rod je zapísaný v šľachtickej matrike od roku 1618. Náš zoštátnený zámok leží na sever od Vratislavy (Rawicz). Prapradedo sa pridol k napoleonskému pluku a tiahol s ním cez Slavkov až do španielskej Zaragozy. Na tejto trase sa dodnes nachádzajú celé húfy Satinských (od mnohých dostávam do televízie listy). Jeden zo Satinských sa priatelil s Komenským a na zozname chirurgických nástrojov nájdete takzvané Satinského kliešte na otváranie hrudného koša...

Na Maďara som príliš skromný, na Poliaka príliš zlý obchodník, na Čecha som príliš márnотratný a na Rakúšana príliš zdravo vyvinutý, napísal som o sebe pred rokmi a na tom trvám. Skrátka a dobre, náš rod mal vždy na to, aby sa pred ním triasla celá Európa – najmä Európanky.

Pokiaľ viem, nikto z našej rodiny nebol vysokoškolsky vzdelaný. Šľachtickú minulosť vystriedala kapitalistická éra: môj dedo bol veľkoobchodník s prasatami, otec vlastnil kaviareň Grand a za socializmu sme boli komedianti.

Narodil som sa 20. augusta 1941, moja manželka je doktorka psychiatrie a máme dve deti. S Milanom Lasicom vlastníme imaginárnu firmu L+S, obchod so slovnými hračkami, humorom a pesničkami s ručením obmedzeným.

Július Satinský, 1994

11. Ukážka 2 predstavuje

- (A) presviedčací prejav Júliusa Satinského.
- (B) úryvok z cestopisu Júliusa Satinského.
- (C) posudok na Júliusa Satinského.
- (D) beletrizovaný životopis Júliusa Satinského.

12. Ku ktorému súčasnému európskemu štátu sa na základe ukážky 2 viaže pôvod rodu Júliusa Satinského?

- (A) Česko
- (B) Španielsko
- (C) Poľsko
- (D) Maďarsko

13. Z ukážky 2 vyplýva, že prapradedo Júliusa Satinského bol

- (A) cestovateľ vyhľadávajúci dobrodružstvá.
- (B) šľachtic a vojak francúzskej armády.
- (C) učiteľ a priateľ J. A. Komenského.
- (D) objaviteľ chirurgických hrudných klieští.

14.V prvom odseku ukážky 2 sa nachádza

(A) zveličenie.	(B) popieranie.
(C) spochybnenie.	(D) protirečenie.

15.Z ukážky 2 vyplýva, že rod Satinských vlastnil

(A) chirurgické nástroje.	(B) obchod s hračkami.
(C) mäsiarstvo a iné kaviarne.	(D) šľachtickú usadlosť.

16.Kto dosiahol na základe ukážky 2 v rodine Júliusa Satinského najvyššie vzdelanie?

17.V ktorom storočí bol podľa ukážky 2 rod Júliusa Satinského zapísaný do matriky?

18.Napíšte pravopisne správne skratku slovného spojenia spoločnosť s ručením obmedzeným.

19.Napíšte pravopisne správne podstatné meno kotol v L. sg.

20.V ktorej možnosti je nesprávne priradená charakteristika autora ukážky.

- (A) Česká sporovlivosť.
- (B) Maďarská nadutosť.
- (C) Poľská podnikavosť.
- (D) Rakúska skromnosť.

Ukážka 3

Drážďany prišli o titul

(úryvok)

Po piatich rokoch vyškrtilo UNESCO nábrežie Labe zo zoznamu svetového kultúrneho dedičstva. Na verdikt sa čakalo tri dni. Komisia OSN pre vzdelávanie, kultúru a vedu (UNESCO) sa v španielskej Seville dlho nevedela dohodnúť. Nakoniec sa rozhodla potrestať Drážďany za stavbu mosta Waldschlossen a vyškrtila ich z **prestížneho** zoznamu svetového kultúrneho dedičstva.

V 21-člennej komisii, v ktorej nesedel ani jeden Nemec, [REDACTED] o výnimočnom kroku 14 komisárov. Ešte predtým zamietli návrh, aby verdikt o rok posunuli.

(M. Zsilleová)

21. Z textu ukážky 3 vyplýva, že:

- (A) výrok komisie o treste padol okamžite a bezproblémovo.
- (B) komisia doteraz nemala právo potrestať takéto prehrešky.
- (C) za trest sa vyslovila nadpolovičná väčšina zúčastnených.
- (D) členmi komisie boli komisári zo všetkých európskych krajín.

22. V texte ukážky 3 môžeme nahradiť zvýraznené slovo výrazom:

- (A) významného.
- (B) zaujímavého.
- (C) podrobného.
- (D) rozsiahleho.

23. Z textu ukážky 3 vyplýva, že nominatív plurálu zvýrazneného zámena v slovnom spojení vyškrtila ich je :

- (A) my.
- (B) vy.
- (C) oni.
- (D) ony.

24. Na vynechané miesto v poslednom odseku ukážky 3 patrí prísudok:

- (A) rozhodli sa.
- (B) rozhodli.
- (C) rozhodlo sa.
- (D) rozhodlo.

25. V ktorej možnosti je správny prepis skratky OSN?

- (A) Organizácia Spojených národov.
- (B) Organizácia Spojených Národov.
- (C) Organizácia spojených Národov.
- (D) Organizácia spojených národov.

26. Napíšte pravopisne správne radovú číslovku 21. v nominatíve singuláru mužského rodu.

27.Napište skratku slova organizácia.

28.Z prvej vety ukážky 3 vypíšte prisudzovací sklad.

29.V ktorej možnosti sú všetky prídavné mená, na ktoré sa vzťahuje zákon o rytmickej krátení?

- (A) múdry chlapec, spoľahlivý šofér, líščí ňufák, biely sneh
- (B) domáci chlieb, slovenský národ, vtáčí spev, spoľahlivý šofér
- (C) biely sneh, slovenský národ, múdry chlapec, vtáčí spev
- (D) piateho januára, domáci chlieb, čierna zem, svieži vánok

30.Poviedka je :

- (A) kratší epický žáner, v ktorom vystupuje menej postáv ako v románe, podmienkou je, že sa musia v nej odvíjať aspoň 2 príbehy.
- (B) stredný epický žáner, kde postavy, ktorých je menej ako v románe, sa neustále vyvíjajú a menia svoje charaktery.
- (C) kratší epický žáner, ktorý opisuje jednu udalosť a postavy, ktoré v nej vystupujú, sa nevyvíjajú.
- (D) veľký epický žáner, v ktorom vystupuje veľa postáv a odvíjajú sa v nej aspoň 2 príbehy.

ODPOVEĎOVÝ HÁROK
Slovenský jazyk a literatúra
6. 5. 2024

Kód žiaka

Odpoveď		Body
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		

Počet bodov:

/25

Počet percent:

Hodnotili:

ODPOVEĎOVÝ HÁROK
Slovenský jazyk a literatúra
6. 5. 2024

Kód žiaka

	Odpoveď	Body
1.	C	
2.	C	
3.	A	
4.	D	
5.	predmet	
6.	povedali by ste / boli by ste povedali	
7.	A	
8.	A	
9.	D	
10.	C	
11.	B	
12.	A	
13.	D	
14.	manželka Satinského/ jeho manželka/manželka	
15.	17. stor.	
16.	s.r.o. / spol. s r.o.	
17.	D	
18.	C	
19.	A	
20.	D	
21.	D	
22.	dvadsiaty prvý	
23.	org.	
24.	UNESCO vyškrtlo	
25.	C	

Počet bodov:

/25

Počet percent:

Hodnotili: